

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 287/2015-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 10. júna 2015 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], a [REDACTED], [REDACTED], zastúpených advokátom JUDr. Ondrejom Vajsom, Advokátska kancelária, Komenského 3, Veľký Krtíš, pre namietané porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici v konaní vedenom pod sp. zn. 15 Co 100/2013 a takto

rozhodol:

Sťažnosť [REDACTED] a [REDACTED] odmieta ako zjavne neopodstatnenú.

Odôvodnenie:

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 28. januára 2015 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], a [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (spolu ďalej len „sťažovatelia“), pre namietané porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej aj „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 15 Co 100/2013.

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovatelia sú v procesnej pozícii odporcov účastníkmi konania vedeného na Okresnom súde Veľký Krtíš (ďalej len „okresný súd“) o určenie neplatnosti kúpnych zmlúv a určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam. Ako uvádzajú sťažovatelia v jednej z príloh sťažnosti (v sťažnosti na prieťahy v konaní adresovanej predsedovi krajského súdu z 15. októbra 2014, pozn.), *„Okresný súd vo Veľkom Krtíši rozhodol dňa 05.10.2012, pričom navrhovateľka dňa 19.10.2012 podala odvolanie na Krajský súd v Banskej Bystrici. Na výzvu súdu odporcovia 2/ a 3/ (sťažovatelia; pozn.) dňa 02. 11. 2012 podali súdu vyjadrenie k podanému odvolaniu navrhovateľky.“*

3. *Sťažovatelia v sťažnosti uvádzajú: „Sťažovatelia 1/ a 2/ týmto podaním namietajú porušenie svojho základného práva na prerokovanie právnej veci bez zbytočných prieťahov podľa čl.48 ods.2 Ústavy SR a práva na prejednanie jeho záležitostí v primeranej lehote podľa čl.6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici v konaní, vedenom pod sp. zn. 15Co/100/2013. V tomto odvolacom konaní zákonný sudca porušiteľa v období od prijatia odvolacieho spisu z Okresného súdu vo Veľkom Krtíši a to dňa 27.3.2013 a odvolací súd rozhodol až 12.11.2014 po dobu viac ako 19 mesiacov. Túto doložku odvolacieho konania považujú sťažovatelia 1/ a 2/ za neprimerane dlhú čím sa neprimerane predĺžilo uplatňovanie ich práv na súde.“*

Podľa názoru sťažovateľov 1/ a 2/ tento postup odvolacieho súdu v právnej veci mal za následok bezdôvodné prieťahy, ktoré nemajú žiadne podstatné dôvody. Nečinnosť odvolacieho súdu po dobu 19 mesiacov možno považovať za bezdôvodné prieťahy

a nemožno ich ospravedlniť zvýšenou zataženosťou odvolacieho súdu, najmä keď konanie prvostupňového súdu trvalo necelých 16 mesiacov pri vykonaní rozsiahleho dokazovania. Rýchlosť, účinnosť a výsledok každého súdneho konania by mala smerovať k odstráneniu právnej neistoty účastníkov a sú podmieňované charakterom a právnou a faktickou zložitou prejednávanej veci, ďalej správaním účastníka súdneho konania, ako aj činnosťou súdu. Preto je základnou povinnosťou súdu a sudcu zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie. Sťažovatelia 1/ a 2/ vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti považujú celkovú dĺžku odvolacieho konania pred Krajským súdom v Banskej Bystrici do dňa podania odvolania až do jeho rozhodnutia za neprimeranú, pričom tieto prietahy nemožno považovať za dôsledok vyvolaný právnou alebo faktickou zložitou veci.“

4. Z príloh predložených sťažovateľmi vyplýva, že sťažovatelia 15. októbra 2014 podali predsedovi krajského súdu sťažnosť na prietahy v odvolacom konaní vedenom na krajskom súde. Predseda krajského súdu reagoval na podanú sťažnosť listom č. Spr 1861/14 z 24. októbra 2014, v ktorom sťažovateľom oznámil výsledky prešetrenia ich sťažnosti, pričom sťažnosť považoval za dôvodnú. V závere listu predseda krajského súdu uviedol, že vo „veci vedenej na krajskom súde pod sp. zn. 15Co/100/2013 bude venovaná zo strany orgánov riadenia a správy súdu zvýšená pozornosť z hľadiska jej vybavenia v lehote, ktorú vo svojom vyjadrení uviedla JUDr. Klaudia Kosková (sudkyňa, ktorej bola vec pridelená, pozn.), teda aby vec bola skončená do konca roka 2014“.

5. Na základe uvedeného sťažovateľa navrhli, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„Krajský súd Banská Bystrica v konaní vedenom pod sp. zn. 15Co /100//2013 porušil právo sťažovateľov 1/ [REDAKOVANÉ] a 2/ [REDAKOVANÉ], aby sa ich právna vec prerokovala bez zbytočných prietahov zaručených v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a ich právo na prerokovanie veci v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Sťažovateľom 1/ [REDAKOVANÉ] a 2/ [REDAKOVANÉ] Ústavný súd priznáva primerané finančné zadosťučinenie vo výške 4000 Eur, ktoré je Krajský súd v Banskej Bystrici povinný im vyplatiť do dvoch mesiacov od doručenia tohto nálezu.

Krajský súd v Banskej Bystrici je povinný uhradiť právnenmu zástupcovi sťažovateľov 1/a 2/advokátovi JUDr. Ondrejovi Vajsovi... trovy právneho zastupovania vo výške 296,44 Eur/2 úkony po 139,83 Eur, 2x náhrada hotových výdavkov vo výške 8,39 Eur/ všetko do 15 dní od doručenia nálezu.“

II.

6. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

9. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

10. Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch...

11. Podstatou sťažnosti sťažovateľov je namietané porušenie ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v odvolacom konaní vedenom pod sp. zn. 15 Co 100/2013. Sťažovatelia odôvodňujú svoju sťažnosť nečinnosťou krajského súdu v danej veci trvajúcou viac ako 19 mesiacov.

12. Z už citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu možno o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. II. ÚS 399/2010, IV. ÚS 51/2011).

Zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru môže vyplývať aj z toho, že porušenie uvedených práv sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, v ktorom už všeobecný súd meritórne rozhodol pred podaním sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (podobne napr. II. ÚS 184/06, II. ÚS 315/2014).

13. Tak ako to uviedli aj samotní sťažovatelia v sťažnosti, rovnako aj zo zistení ústavného súdu dožiadaním na okresnom súde vyplýva, že v predmetnej veci sťažovateľov bol 12. novembra 2014 vydaný rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 15 Co 100/2013.

Uvedené rozhodnutie bolo vydané krátko po prešetrení sťažnosti sťažovateľov na prieťahy v konaní pred krajským súdom predsedom krajského súdu (list č. Spr 1861/14 z 24. októbra 2014) podľa ustanovení § 62 až § 68 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 757/2004 Z. z.“).

Ústavný súd konštatuje, že sťažovatelia v predmetnej veci využili právny prostriedok nápravy, ktorý im priznáva právny poriadok Slovenskej republiky, a to sťažnosť predsedovi súdu podľa § 62 až § 68 zákona č. 757/2004 Z. z., ktorý im poskytol účinnú ochranu ich práva priznaného im podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, keďže už v krátkom čase po jeho uplatnení sťažovateľmi bola náprava aj reálne dosiahnutá a rozsudkom krajského súdu sp. zn. 15 Co 100/2013 z 12. novembra 2014, ktorým bolo rozhodnuté o podanom odvolaní, bola právna neistota sťažovateľov odstránená.

14. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu (napr. III. ÚS 20/00, II. ÚS 12/01, IV. ÚS 37/02, III. ÚS 172/05) sa ochrana základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušenie základného práva označenými orgánmi verejnej moci ešte trvalo. Ak v čase, keď bola sťažnosť doručená ústavnému súdu, už nedochádza k porušovaniu označeného základného práva, ústavný súd sťažnosť zásadne odmietne ako

zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). Vychádza pri tom z toho, že účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty (II. ÚS 26/95), v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia orgánu verejnej moci. K odstráneniu právnej neistoty dochádza právoplatným rozhodnutím vo veci.

V súvislosti s uvedeným ústavný súd opakovane judikoval, že jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je v prípadoch, keď sa ňou namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcej zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (napr. IV. ÚS 215/07, III. ÚS 316/2010, II. ÚS 315/2014, III. ÚS 19/2014).

15. Vzhľadom na vydanie rozsudku krajského súdu (12. novembra 2014) ešte pred podaním sťažnosti ústavnému súdu (28. januára 2015) už nemôže dochádzať k porušovaniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. svojím obsahom obdobného práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

16. Keďže uvedené skutočnosti s poukazom na zmysel a účel ustanovenia čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru vylučovali ďalšie konanie ústavného súdu o sťažnosti sťažovateľov, ústavný súd ju po jej predbežnom prerokovaní odmietol pre jej zjavnú neopodstatnenosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

17. Keďže ústavný súd odmietol sťažnosť ako celok, o ďalších nárokoch sťažovateľov nerozhodoval.

P o u č e n i e: Podľa čl. 133 ústavy proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok; to neplatí, ak rozhodnutím orgánu medzinárodnej organizácie zriadeného na uplatňovanie medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná,

vznikne Slovenskej republike povinnosť v konaní pred ústavným súdom znovu preskúmať už prijaté rozhodnutie ústavného súdu.

V Košiciach 10. júna 2015